

FAGEDA DEL RETAULE

Montsià

Des de l'Àrea de la Fou pel Racó del Tabaco, Plans de Valldebous i el Teixet. Retorn pel Barranc de la Fou.

Distància	14,9 km
Desnivell acumulat	850 m
Nivell de dificultat	fàcil
Data	9 de maig de 2015
Cartografia	Editorial Piolet. El Port-sud (1:30000)
Punts per a GPS	http://ca.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=9812153

La del Retaule, al fons del Barranc de la Fou, és una de les fagedes més meridionals d'Europa. Amb exemplars de grans proporcions, un parell d'arbres monumentals, el Faig Pare i el Pi Gros, fan que sigui la més coneguda dels Ports.

Tant s'hi pot accedir pel nord des de Casetes Velles, com pel sud, pel Barranc de la Fou, amb diverses variants.

Nosaltres hi anirem des de l'Àrea de la Fou seguint un itinerari fàcil, per pistes i bones senderes. Excepte el curt tram de les Gúbies de la Fou, quan baixem a la llera del barranc des del Collet d'Herba Sana, per estalviar-nos la marrada del Racó de l'Avellanar.

Accés

Sortim de la Sénia en direcció a la Pobla de Benifassà i Fredes per la CV-105. Al cap de set quilòmetres, just creuat l'embassament d'Ulldecona, prenem una pista de terra a mà dreta i la seguim quatre quilòmetres. A la bifurcació anem a la dreta durant 4,2 quilòmetres més. El ramal de l'esquerra és la pista de la Tenalla que passa per la propera cova dels Ferrins.

Àrea de la Fou (600 m)

Tornem uns metres enrere per la pista que hem vingut. A l'alçada d'una caseta prenem un corriol ben fressat (indicadors al Racó del Tabaco i Plans de Valldebous) a mà esquerra i travessem el barranc de la Fou.

Comencem a guanyar alçària, en moderat pendent, pel marge dret (hidrogràfic) del barranc del Tabac (NE), entremig d'una magnífica pineda. Senyals escadussers del PR-C 85.

Bones vistes sobre el barranc de la Fou. Destaca la Moleta del Cepí amb l'enorme ull del seu pont natural.

Quan trobem a mà esquerra la sendera que puja des del Racó dels Àngels per sota la Punta de la Puça (1), som al capdamunt del barranc. S'acaba l'arbrat, virem 90° (SE) i, tres-cents metres més enllà, atenyem una nova bifurcació.

Plans de Valldebous (995m)

Bifurcació indicada al bell mig d'una gran planúria entre els barrancs de la Fou i de de la Galera, amb la Punta de la Puça com a referència destacable. Aquests plans, antany conreats, son ara un erm on hi resisteixen alguns pins i hi regna el coscoll i l'herbei.

Som al camí del Ròssec, que puja de la Sénia per l'ermita de Pallerols (PR-C 82). El seguim a mà esquerra, en suau pendent i direcció a lo Teixet i el Povet dels Plans (NE).

Ens separem uns pocs metres a mà dreta de la senda (indicació) per visitar el Povet dels Plans: un cossioll i un bassi en una petita clotada.

Anem apropant-nos al cairell del barranc del Racó de l'Avellanar. Deixem un corriol a mà esquerra (2) (fites) i, sobre un petit promontori coronat per una fita

delimitadora dels termes de la Sénia i el Mas de Barberans, gaudim d'una bona vista sobre la Punta de la Puça, el Barranc de l'Avellanar, el Turmell i el Catinell. Quan passem sota la Mola del Boix (3) som al punt més alt de l'itinerari, entrem de nou al bosc i davallam a lo Teixet.

Lo Teixet (1215m)

Teix monumental. Indicadors. Continuem baixant, passem un portell i el camí del Ròssec, tothora ben fressat, ens aboca a la pista de Vallcaneres Altes. La seguim a mà esquerra (indicadors) en direcció a la Fageda i la Portella de la Calça.

Després d'una colzada de 90° la pista fa una marrada a l'esquerra per salvar la Canal dels Burros. Poc més enllà deixem a mà esquerra una pista secundària i a pocs metres més un corriol (4).

Més endavant, al Pla del Torn (indicadors), deixem el Camí del Ròssec (PR), que ens menaria a Casetes Velles, i continuem per la pista.

Al cap d'uns dos-cents metres, unes fites a mà esquerra indiquen una altra sendera (4).

La pista descriu una gran marrada entre giravolts per salvar el desnivell i els primers contraforts del Catinell, mentre ens va endinsant a la fageda.

Pare Faig (1067m)

O Faig del Retaule. D'uns 25 metres d'alçària i una volta de canó de 4 metres, se'l considera el faig viu de més capçada (28 metres). El seu tronc tortuós i les arrels descalçades per l'erosió li confereixen un aspecte ben especial.

Continuem per la pista pel marge esquerre del barranc. En un tancat revolt a la dreta, l'abandonem per una sendera molt definida on, trobem tot seguit la bonica Font del Retaule.

Cent metres més enllà deixem el sender, enfilant-nos a l'esquerra per un corriol ben fressat i dreturer fins al Pi Gros o pi del Retaule.

És una pinassa de 31,5 metres d'alçària, amb una volta de canó de 34,6m i una capçada mitjana de 22,5m. Es va salvar de la tala perquè servia de fita termenal.

Continuem planerament, en lleugera tendència a pujar, per la falda ponentina del Catinell, amb el barranc enfonsat a la nostra dreta. Després baixem fort fins que, als peus del Morral del Catinell, atenyem de nou la pista.

Collet d'Herba Sana (909m)

Una tanca barra el pas de la pista de la Fou just després d'una gran marrada per salvar el barranc del Racó de l'Avellanar. Podem seguir-la però, per estalviar-nos la volta, just abans de la tanca la creuem i baixem per una sendera molt costeruda fins al llit del barranc de la Fou, que en aquest tram rep el nom dels Rivets.

Fites i senyals de pintura blancs ens guien entre el caos de blocs fruit de les torrentades i l'erosió. Som a les gúbies de la Fou que en la parla dels Ports equival a dir gorja o congost. Gran blocs despresos sobre una balma han format una mena de cova (los Forats) passada la qual ens cal desgrimpar, però trobem bons agafadors.

Passem pel costat d'una balma amb un muret paret de pedra seca i ben aviat retrobem la pista que ja no deixarem. No ens fa pas mandra seguir-la: passem per raconades delicioses, com la font del Teix, envoltats d'una vegetació exuberant i variada. I d'alts i verticals espadats.

Quan passem pel bonic Toll dels Sabaters ja tenim a tocar l'Àrea de la Fou.

- (1) Pot ser una bona variant de l'itinerari.
- (2) No n'hem trobat cap referència. Sembla adreçar-se al Racó de l'Avellanar.
- (3) Tot i que a nosaltres se'ns va passar, val la pena fer els dos-cents-cinquanta metres i superar els escassos vint de desnivell per pujar-hi i albirar les moles i barrancs que s'esbalcen sobre el de la Vall.

(4) Pot tractar-se de drecceres al Barranc del Retaule per estalviar les marrades de la pista. No les seguim per manca de referències.